

Hands On Design

/ 8STE TRIËNNALE
VOOR VORMGEVING
8TH DESIGN
TRIENNIAL

LANNOO

Wetenschappelijke comité
Scientific Committee

Dr. David Huycke
Doctor in de kunsten,
specialisatie edelsmeedkunst
Doctor of arts,
specialised in jewellery

Em(er). Prof. Dr. Willem Elias
Cultuurfilosoof,
voorzitter Hoger Instituut
voor Schone Kunsten
Cultural philosopher,
president of the Hoger Instituut
voor Schone Kunsten

Katrien Laporte
Directeur Design museum Gent
Director of Design museum Gent

Christian Oosterlinck
Adviseur Design Vlaanderen,
kunsthistoricus
Advisor to Design Vlaanderen,
art historian

Em(er). Prof. Dr. Rik Pinxten
Filosoof, cultureel antropoloog
Philosopher,
cultural anthropologist

Prof. Dr. Annick Schramme
Cultuurmanagement en expert
in management creatieve
industrieën
Cultural management and
expert in creative-industry
management

Johan Valcke
Oud-directeur
Design Vlaanderen,
kunsthistoricus, craft expert
Former director of
Design Vlaanderen,
art historian, craft expert

Ellen Vandenbulcke
Projectcoördinator
tapis plein vzw,
expert erfgoedambachten
Project coordinator
tapis plein vzw,
expert in heritage crafts

Stuurgroep
Steering Committee

Johan Valcke
Agentschap
Innoveren & Ondernemen,
curator *Hands on Design*
Doctor in de kunsten,
specialisatie edelsmeedkunst
Flanders Innovation &
Entrepreneurship,
curator of *Hands on Design*
Doctor of arts,
specialised in jewellery

Daniël Verlé
Afdelingshoofd
"Informatie en begeleiding"
Department Head of
"Informatie en begeleiding"

André Meyers
Agentschap
Innoveren & Ondernemen
Flanders
Innovation & Entrepreneurship

Fa Quix
Directeur-generaal Fedustria
General manager of Fedustria

Chris De Roock
Directeur WOOD.be
Director of WOOD.be

Ilse Claes
Projectverantwoordelijke
"De Makers", UNIZO
Project head of
"De Makers", UNIZO

Katrien Laporte
Directeur Design museum Gent
Director of Design museum Gent

William Roman
Agentschap
Innoveren & Ondernemen
Flanders
Innovation & Entrepreneurship

Hands on Design — 8ste Triënnale voor Vormgeving

Voorwoorden 5

Philippe Muyters
Katrien Laporte
Karel Van Eetvelt
Chris De Roock

Proces 11

Context 24

Het onzichtbare zichtbaar maken 25
— Johan Valcke

Over design en het maken 33
— Em. Prof. Dr. Rik Pinxten

Toekomst van erfgoedambachten 37
— Arch. Bart Lens

De nieuwe technologieën als werktuig 45
— Dr. Annelies Thoelen

Tussen fundament en ornament 49
— Em. Prof. Dr. Willem Elias

Ambacht en de creatieve industrie 53
— Prof. Dr. Annick Schramme
Walter van Andel
Sofie Jacobs

Het ambacht voorbij. Artisanale
vormgeving in België 1945-1990 59
— Frank Huygens

Scenografie 68

Vormgeving 70

80 Hands on 71
producten

Index 232

Colofon 239

Partners 240

Hands on Design — 8ste Triennial for Design

Forewords 5

Philippe Muyters
Katrien Laporte
Karel Van Eetvelt
Chris De Roock

Process 11

Context 24

Making the invisible visible 25
— Johan Valcke

About Design and Manufacturing 33
— Em. Prof. Dr. Rik Pinxten

The Future of Heritage Crafts 37
— Arch. Bart Lens

New Technologies as Tools 45
— Dr. Annelies Thoelen

Between Fundament and Ornament 49
— Em. Prof. Dr. Willem Elias

Crafts and the creative Industry 53
— Prof. Dr. Annick Schramme
Walter van Andel
Sofie Jacobs

Beyond Craft. Handmade Design
in Belgium 1945-1990 59
— Frank Huygens

Scenography 68

Design 70

80 Hands on 71
products

Index 232

Colophon 239

Partners 240

Vandaag is er opnieuw veel aandacht voor ambacht, vakmanschap en handwerk. Kwaliteiten als duurzaamheid van producten, respect voor grondstoffen en hun hergebruik, de afstand tussen maker en klant en lokale productie liggen aan de basis van nieuwe producten en diensten die consumenten enorm aanspreken.

Tal van ondernemingen maken ook gebruik van de zogenaamde 'nieuwe ambachten', zoals 3D-printing, CNC-frezen, lasercutting en aanverwante technieken. Door nieuwe technologieën creatief te gebruiken, krijgen designers de kans hun eigen ontwerp zelf uit te voeren. Creëren betekent opnieuw bedenken én maken.

Hands on Design – de 8ste Triënnale voor Vormgeving in Vlaanderen – geeft baanbrekend vakmanschap een duidelijke plaats in de designwereld en in de maakindustrie in het algemeen. Innovatie en samenwerking zijn sleutelbegrippen voor de toekomst van onze economie. De Triënnale wil die synergie tussen makers, ontwerpers en bedrijven stimuleren door originele producten die daar de vruchten van zijn in de kijker te zetten.

Vier partners zullen van dit project een succes maken: Design Vlaanderen als coördinator met Johan Valcke als curator, Design museum Gent als gastheer, Fedustria als vertegenwoordiger van de hout- en textielindustrie en UNIZO als gangmaker van "Made in Belgium". Laat de Triënnale opnieuw een inspirerend uithangbord zijn van vakmanschap in Vlaanderen!

Philippe Muyters

Vlaams minister van Werk,
Economie, Innovatie en Sport

Today, much attention is again being devoted to craft, craftsmanship, and handwork. Product durability, respect for raw materials and recycling, distance between manufacturer and client, local production... These qualities are now the basis of new products and services that appeal enormously to consumers.

Many enterprises are also using so-called "new crafts", such as 3D printing, CNC milling, laser cutting, and related techniques. The creative use of new techniques gives designers a chance to manufacture the objects they have designed. Once again, creating means thinking up and making.

Hands on Design – the 8th Design Triennial in Flanders – gives groundbreaking craftsmanship the visibility it deserves in the design world and in the manufacturing industry in general. Innovation and cooperation are key concepts for the future of our economy. The Triennial will stimulate this synergy between makers, designers, and companies by putting the original products that are its result in the spotlight.

Four partners will make this project a success: Design Vlaanderen as coordinator, with Johan Valcke as its curator; Design museum Gent as event host, Fedustria as representative of the wood and textile industry; UNIZO as facilitator of "Made in Belgium". Let the Triennial again be an inspiring signboard of Flanders' craftsmanship!

Philippe Muyters

Flemish Minister for Work,
Economy, Innovation and Sports

©Designmuseum Gent

Van boven
naar beneden,
van links
naar rechts
From top
to bottom,
from left
to right

Schommelstoel *Model n° 1*
Rocking chair *Model n° 1*
Michael Thonet
— Gebrüder Thonet.
Wenen, Ca. 1860.

Sofa *How High the Moon*
Shiro Kuaramata
— Terada Tekkoj. Japan, 1986.

Sofa *D*
Ron Arad — One Off.
Londen, 1994.

Tea and Coffee Tower
Alessandro Mendini
— Alessi. Crusinillo, 2003.

In een recente bevraging door het Design museum Helsinki geven internationale designmusea aan dat ze *drivers for change* willen zijn en een belangrijke maatschappelijke rol te vervullen hebben ('Into the future of design museums', Applied Arts and Design museums International Benchmark Study, 2016). Ook Design museum Gent wil meer zijn dan een plek waar erfgoed bewaard en getoond wordt. Design raakt bij uitstek aan brede maatschappelijke kwesties zoals ecologie, publieke ruimte of mobiliteit. Met onze tentoonstellingen willen we bezoekers bewust maken van de impact die design heeft op hun persoonlijke leven en op de samenleving.

Bovendien willen we een brug slaan naar de wereld waarin design tot stand komt en naar alle spelers die in die wereld actief zijn. In de nieuwe vleugel die we plannen in de Drabstraat zullen we precies die link met de hedendaagse creatieve scene kunnen maken. We dromen van een gebouw dat kan functioneren als een schakel tussen het museum en de stad en waar ontwerpers, creatieve industrieën, culturele en socioculturele organisaties, studenten, onderzoekers, curatoren, opiniemakers en beleidsmakers elkaar kunnen ontmoeten en inspireren. Op die manier willen we gastheer worden voor een kwalitatief crosssectoraal programma en de vinger aan de pols houden van wat er leeft op het vlak van design. We geloven sterk in de verknoping van sectoren, organisaties én creatieve geesten die de relevantie van ons aanbod naar een hoger niveau kan tillen, en die onze collectie op frisse en nieuwe manieren kan ontsluiten.

De grote troef van ons museum en van de toekomstige uitbreiding is immers onze indrukwekkende collectie design van de 15de eeuw tot vandaag. Die stelt ons in staat om de relevantie van *design thinking* door de eeuwen heen aan te tonen. Voor *Hands on Design* maakten we een selectie uit die collectie, die benadrukt dat vakmanschap vaak de kwaliteit van een ontwerp bepaalt en die aantoont dat we altijd al 'makers' hebben gekend: ontwerpers en producenten voor wie ambacht en *tacit knowledge* centraal staan in het designproces. Zo tonen we ontwerpen van Henry Van de Velde, Albert Van Huffel en Pieter De Bruyne, objecten van Allesandro Mendini, Tapio Wirkkala, Alvar Aalto en Arne Jacobsen, maar is er ook recenter werk van Shiro Kuramata en Ron Arad opgenomen.

De scenografie van Maison Caro brengt de ontmoeting van de nieuwe ontwerpen met de objecten uit onze collectie uitstekend tot haar recht. Het concept met de 'voorkamers' en 'achterkamers', waarin respectievelijk het gerealiseerde product en het maakproces worden gepresenteerd, vertaalt op een mooie manier het ritme van de historische stijlkamers in het Hôtel de Coninck en brengt heden en verleden samen in een verhaal.

Graag wil ik Johan Valcke feliciteren met het indrukwekkende traject dat hij als voorbereiding op deze tentoonstelling aflegde en met het degelijke, eigenzinnige resultaat. Bovenal ben ik verheugd over de manier waarop *Hands on Design* de evidente kruisbestuiving tussen creativiteit en economie illustreert.

Katrien Laporte
Directeur Design museum Gent

In a recent survey by Design museum Helsinki, international design museums indicated their wish to be 'drivers for change' and their belief that they have an important role to fulfil in society ('Into the future of design museums', Applied Arts and Design museums International Benchmark Study, 2016). Design museum Gent too wants to be more than a place where heritage is stored and exhibited. Design particularly touches on broad societal issues such as ecology, public space, and mobility. Through our exhibitions we want to make visitors aware of the impact of design on their personal lives and society.

We also want to reach out to the world where design happens and to all the players who are active in it. The new wing we are planning on the Drabstraat will be the place where we will establish this link with the contemporary creative scene. We are dreaming of a building that can work as the link between the museum and the city, a building where designers, creative industries, cultural and socio-cultural organisations, students, researchers, curators, opinion makers and policy makers can all gather to meet and draw inspiration. In this manner we want to play host to a qualitative cross-sectorial programme and to stay in touch with what goes on in the field of design. We strongly believe in the interconnection of sectors, organisations and creative minds that can boost the relevance of our offerings to a higher level, as well as open up our collection in fresh, new ways.

After all, our museum and future extension's great trump card is our impressive design collection going back to the 15th century. It enables us to show the relevance of *design thinking* throughout the centuries. Through its selection from our collection, this edition of *Hands on Design* highlights that craftsmanship often determines a design's quality and that we have always known 'makers': designers and manufacturers for whom craftwork and *tacit knowledge* come first in the design process. We thus show designs by Henry Van de Velde, Albert Van Huffel and Pieter De Bruyne, objects by Allesandro Mendini, Tapio Wirkkala, Alvar Aalto, and Arne Jacobsen, but we have also included more recent work by Shiro Kuramata and Ron Arad.

Maison Caro's scenography shows to full advantage the encounter between the exhibition's new designs and the objects from our collection. The concept of 'front rooms' and 'back rooms' in which, respectively, finished products and the process of their making are presented, beautifully translates the rhythm of the historic style chambers of Hôtel de Coninck and brings past and present together into one story.

I would like to congratulate Johan Valcke on the impressive preparations he made for this exhibition and on the solid, own-willed result. I am especially happy with the way in which *Hands on Design* illustrates the evident cross-over between creativity and the economy.

Katrien Laporte
Director Design museum Gent

“De nadruk van *Hands on Design* ligt op innoverende creatieve designproducten waarin de inbreng van de menselijke hand belangrijk is en die, voor zover mogelijk, via een semi-industrieel of industrieel maakproces op de markt zouden komen.”

Johan Valcke
Het onzichtbare
zichtbaar maken
Making the
invisible visible
p. 25

Van boven
naar beneden
From top
to bottom

STUDIO|Nedda
– LS Bedding,
p. 182

Ministry of Mass,
Sponc
– Van Den Weghe,
p. 146

Proces
Process

Van boven
naar beneden
From top
to bottom

Jaswig
– Vergalle
Interieurs,
Decospan, p. 124

Lore Langendries
– Verilin, p. 134

Siegfried De Buck
– Carl Mertens,
Dohle
Prägewerkzeuge,
p. 88

Van boven
naar beneden
From top
to bottom

Frederik Delbart
– Van Den Weghe,
p.106

Ingrid
Adriaenssens
– Lithoss, p.72

Van boven
naar beneden
From top
to bottom

Studio Job
– Alessi, p. 178

Frederik Delbart
– Gent Glas,
p. 104

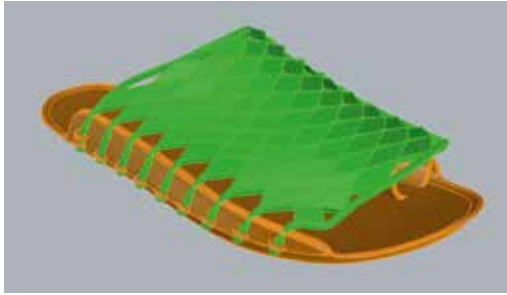

Van boven
naar beneden
From top
to bottom

Unfold
– Materialise,
p. 190

James Van Vossel
– Theo Eyewear,
p. 210

Jessy Van Durme
– Verilin, p. 202

Van boven
naar beneden
From top
to bottom
Catherine
Willems, Dries
Vandecruys
– KASK, RSPrint,
Materialise,
Vivobarefoot,
Toehold, p. 224
Sarah
Dehandschutter
– IIII, p. 100

“Het centrale doel van samenwerking en cross-overs is gebruik te maken van elkaars complementariteit.”

Annick Schramme
Ambacht en de creatieve industrie
Crafts and the creative Industry
p. 53

Van boven naar beneden
From top to bottom
Philippe Allaey
– Z-editions, p. 74
Ben Storms
– Bosq, p. 176

Van boven
naar beneden
From top
to bottom
Monsieur Tricot,
p. 148
Roos Van De
Velde, p. 196

Van boven
naar beneden
From top
to bottom
Philippe Allaey
– Z-editions, p. 74
MdSt
– Bosq, p. 140

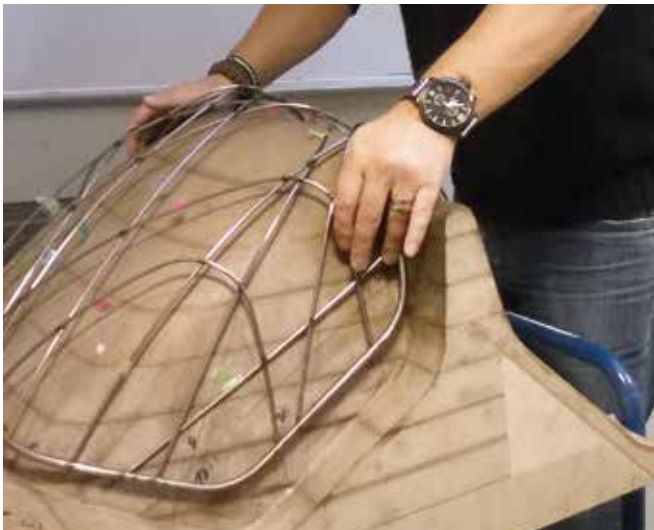

Van boven
naar beneden
From top
to bottom

Roel Vandebeek
– Nelissen
Steenfabrieken,
p. 214

Mathias De Ferm
– Royal Botania,
p. 96

Gerd Couckhuyt
– Joli, p. 86

Van boven
naar beneden
From top
to bottom

Mathias Van de
Walle
— Ralph Baggaley,
p. 198

Koen De Gezelle,
p. 98

Van boven
naar beneden
From top
to bottom

Martine
Gyselbrecht
– Van Maele
Weavers, p. 118

Katja Van
Breedam,
Stijn Vernailen
– D&M Depot,
p. 192

Dit boek werd gepubliceerd naar aanleiding van de tentoonstelling *Hands on Design – 8ste Triënnale voor Vormgeving en Design* in Vlaanderen in Design museum Gent van 19 november 2016 tot en met 5 maart 2017. Deze Triënnale is een beleidsproject van Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, georganiseerd door Design Vlaanderen (Agentschap Innoveren & Ondernemen), Design museum Gent, Fedustria en UNIZO.

This book was published on the occasion of the exhibition *Hands on Design – 8th Design Triennial* in Design museum Gent from 19 November 2016 until 5 March 2017. This triennial is a policy project by the Flemish Minister of Work, Economy, Innovation and Sport, organized by Design Flanders (Flanders Innovation & Entrepreneurship), Design museum Gent, Fedustria and UNIZO

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Curator tentoonstelling

Johan Valcke (Design Vlaanderen)

Administratieve coördinatie

William Roman (Agentschap Innoveren & Ondernemen)

Scenografie tentoonstelling

Maison Caro in samenwerking met Bert Heytens

Auteurs

Natasja Admiraal, Willem Elias, Elien Haentjens, Frank Huygens, Sofie Jacobs, Roel Jacobus, Bie Luyssaert, Christian Oosterlinck, Rik Pinxten, Annick Schramme, Annelies Thoelen, Johan Valcke, Walter van Andel, Koen Van der Schaegehe, Edith Vervliet, Inge Vranken

Coördinatie boek

Johan Valcke, William Roman
Beatrice De Keyzer (Lannoo Publishing)

Vertalingen

Xavier De Jonge
Bracha De Man

Redactie

Katrien Meuleman

Grafisch ontwerp

Saskia Wierinck
Fran Van de Velde

www.lannoo.com

Go to our website and sign up for our regular newsletter with news about new and forthcoming publications as well as exclusive offers.

Exhibition curator

Johan Valcke (Design Flanders)

Administrator

William Roman (Flanders Innovation & Entrepreneurship)

Exhibition designer

Maison Caro in collaboration with Bert Heytens

Authors

Natasja Admiraal, Willem Elias, Elien Haentjens, Frank Huygens, Sofie Jacobs, Roel Jacobus, Bie Luyssaert, Christian Oosterlinck, Rik Pinxten, Annick Schramme, Annelies Thoelen, Johan Valcke, Walter van Andel, Koen Van der Schaegehe, Edith Vervliet, Inge Vranken

Book coordination

Johan Valcke, William Roman
Beatrice De Keyzer (Lannoo Publishing)

Translations

Xavier De Jonge
Bracha De Man

Editing

Katrien Meuleman

Graphic design

Saskia Wierinck
Fran Van de Velde

Colofon
Colophon

HANDS ON DESIGN

EEN PROJECT VAN
A PROJECT OF

DESIGNVLAANDEREN

Design museum Gent

MET DE STEUN VAN
WITH THE SUPPORT OF

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

gent: cultuurstad

kanaal Z
POWERED BY

dS
De
Standaard

Duvel